

**INFORMACIJA O KORIŠĆENJU SREDSTAVA IZ PROGRAMA ULAGANJA OD
POSEBNOG ZNAČAJA ZA PRIVREDNI I EKONOMSKI INTERES CRNE GORE SA
PREDLOGOM PROGRAMA PODRŠKE ZA JAČANJE VJEŠTINA U SEKTORU
INFORMACIONO-KOMUNIKACIONIH TEHNOLOGIJA U CRNOJ GORI ZA 2026.
GODINU**

Jul 2025. godine

UVODNI REZIME

Sredstva obezbijeđena posredstvom Programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore predstavljaju jako važan izvor finansiranja inovacija u Crnoj Gori, stoga je u ovom trenutku od suštinskog značaja adekvatna alokacija ovih sredstava na razvoj inovacionog ekosistema i nedostajućih vještina identifikovanih u prioritetnim oblastima sa visokim inovacionim potencijalom. Program podrške za jačanje vještina u sektoru informaciono-komunikacionih tehnologija (ICT) u Crnoj Gori „Iskra“ je strateška inicijativa Vlade Crne Gore. Sticanje digitalnih vještina i kompetencija, unapređenje tzv. mekih vještina, učenje kroz rješavanje problema i cjeloživotno obrazovanje su definisani kao stubovi razvoja ljudskog kapitala i pokretači zapošljavanja u Crnoj Gori. Ovim programom Vlada upravo odgovara na te prioritete, usmjerene na stvaranje održive, otporne i konkurentne ekonomije.

Ministarstvo rada i socijalnog dijaloga u okviru aktivnosti Zavoda za zapošljavanje Crne Gore planira sprovođenje redovnog Programa „Obrazovanje i osposobljavanje“ koji podrazumijeva direktnu podršku jačanju digitalnih kompetencija građana, za šta je u 2025. godini opredijeljeno 516.870 eura. Ovim sredstvima biće omogućeno uključivanje 429 nezaposlenih lica u različite vrste programa za razvoj digitalne ključne kompetencije, uključujući i 29 mladih NEET lica. Aktivnosti Zavoda za zapošljavanje Crne Gore predstavljaju prvi korak ka motivaciji nezaposlenih lica za ulazak u ICT sektor, u skladu sa evropskim prioritetima i nacionalnim razvojnim ciljevima.

U cilju dugoročnog premošćavanja jaza između potrebnih i dostupnih ICT vještina u Crnoj Gori, potrebno je planirati napredni program kojim bi bile obuhvaćene sve kategorije građana koji su zainteresovani za ICT sektor. Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, u saradnji sa Fondom za inovacije i Naučnotehnoškim parkom Crne Gore pokrenulo je inicijativu za izradu Analize o potrebnim vještinama u ICT sektoru u novembru 2024. godine. Inicijativa je utemeljena na strateškim ciljevima koji su definisani Strategijom pametne specijalizacije I Strategijom digitalne transformacije Crne Gore, kao i ciljevima Refomske agende Crne Gore 2027-2024 u dijelu sektora „Razvoj ljudskog kapitala“, Reformska mjera 3.1.1 „Rješavanje neusklađenosti na tržištu rada kroz cjeloživotno učenje i povećavanje zapošljivosti diplomaca kroz praktičan rad, uključujući poslove u zelenoj i digitalnoj ekonomiji“. S tim u vezi, definisan je nacrt Programa podrške za jačanje vještina u sektoru informaciono-komunikacionih tehnologija (ICT) u Crnoj Gori „Iskra“ kao strateška inicijativa usklađena sa potrebama tržišta rada u Crnoj Gori, globalnim tehnološkim trendovima, Strategijom pametne specijalizacije kao i Strategijom digitalne transformacije, koji će biti finansiran iz sredstva obezbijeđena posredstvom Programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore. Odlukom o izmjenama i dopunama „Odluke o kriterijumima, načinu i postupku izbora lica koje može steći crnogorsko državljanstvo, prijemom radi realizacije posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore“, Vlade Crne Gore od 30.12.2021. godine, svaki aplikant, u obavezi je da, između ostalog, položi 100.000 Eura na escrow račun za razvoj inovacionog ekosistema u Crnoj Gori. Ovdje je važno

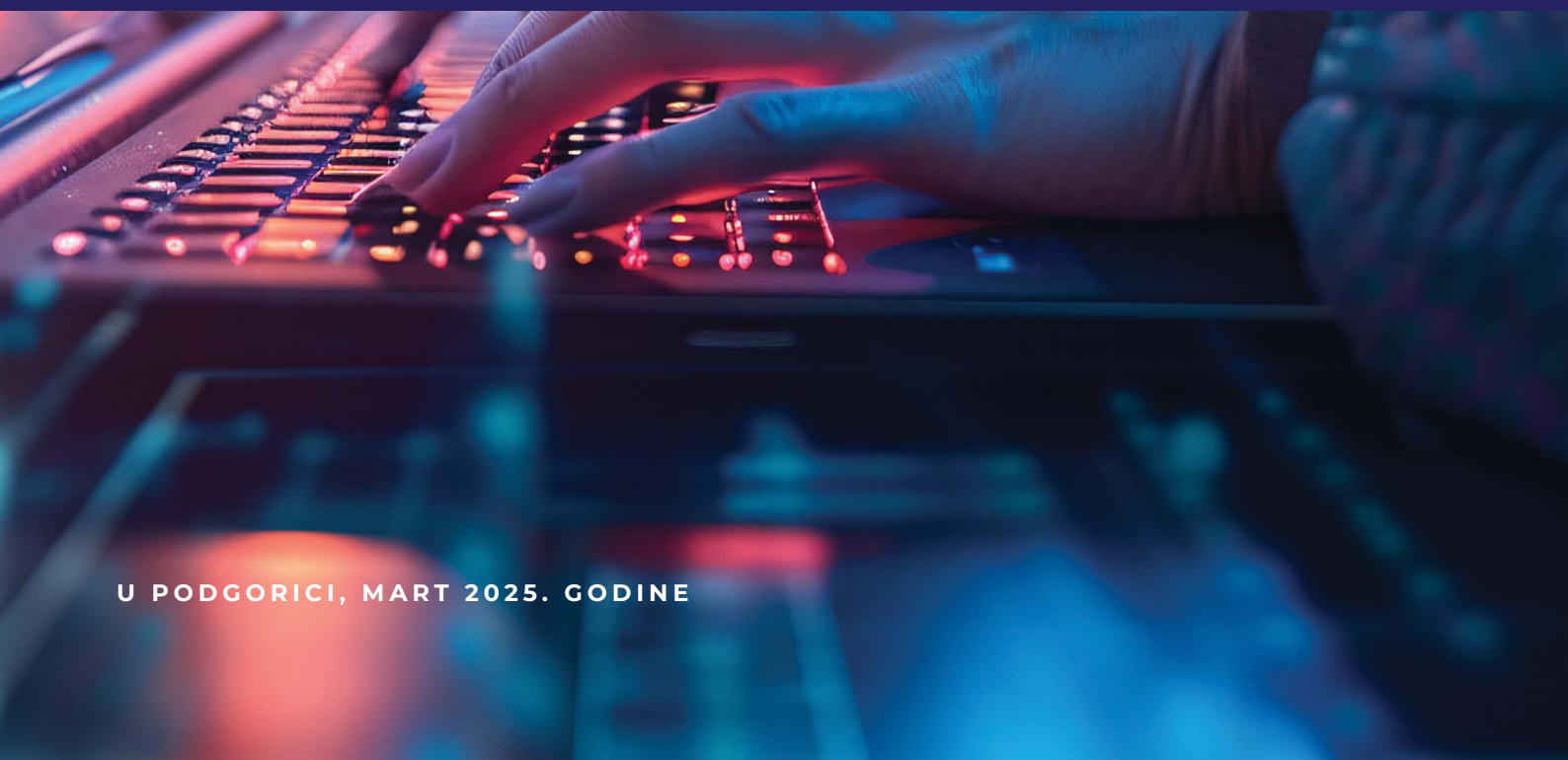
naglasiti da se članom 10 stav 1 tačka 3a *escrow* ugovora između Fonda za inovacije, Banke i Aplikanta, propisuje način deponovanja sredstava i precizira da se isplata sredstava po odobrenju aplikacije može vršiti isključivo na namjenski račun Fonda, budući da se radi o *intuitu personae* ugovoru. U skladu sa prethodno opisanom procedurom, tokom 2022. godine, za vrijeme trajanja programa, potpisana su 432 *escrow* ugovora, čiji su potpisnici aplikant, Escrow agent i Fond za inovacije Crne Gore, a sa *escrow* računa **do današnjeg dana na žiro-račun Fonda prenesena su sredstva u ukupnom iznosu od 31.000.000 eura.**

Program podrške za jačanje vještina u sektoru informaciono-komunikacionih tehnologija (ICT) u Crnoj Gori „Iskra“ omogućava građanima Crne Gore, zaposlenima i nezaposlenima, da steknu visokokvalitetna znanja i vještine u oblastima sa najvećom potražnjom, čime se podstiče ekonomski rast i povećava konkurentnost crnogorskog ICT sektora. Cilj Programa podrške je da se omogući učesnicima (zaposlenim i nezaposlenim licima) sticanje znanja i praktičnih vještina koje će ih učiniti konkurentnijim na tržištu rada. Program podrške će stimulirati razvoj ICT/IT sektora kroz obuku građana u oblastima koje doprinose tehnološkom napretku, te jačanja kapaciteta privrednih subjekata, posebno mikro, malih i srednjih preduzeća, kroz povećanje dostupnosti kvalifikovane radne snage.

ISKRA AKADEMIJA

PROGRAM PODRŠKE ZA JAČANJE VJEŠTINA U SEKTORU
INFORMACIONO-KOMUNIKACIONIH TEHNOLOGIJA U
CRNOJ GORI

U PODGORICI, MART 2025. GODINE

SADRŽAJ

1. UVOD	5
2. GLOBALNI TRENDVI I STANJE NA TRŽIŠTU	5
3. RAZVOJ I KONTEKST PROGRAMA PODRŠKE	6
4. INSTITUCIONALNI OKVIR	9
5. CILJ PROGRAMA PODRŠKE	9
6. OBAVEZE NOSIOCA PROGRAMA PODRŠKE	11
7. FAZE SPROVOĐENJA PROGRAMA PODRŠKE	11
8. KORISNICI PROGRAMA PODRŠKE	11
9. PRUŽAOCI OBRAZOVANJA - ORGANIZATORI OBRAZOVANJA ODRASLIH	11
10. BUDŽET PROGRAMA PODRŠKE	11
11. ZABRANA DVOSTRUKOG FINANSIRANJA	11
12. PRIHVATLJIVE AKTIVNOSTI	12
13. OPRAVDANI TROŠKOVI	12
14. NEOPRAVDANI TROŠKOVI	12
15. NAČIN PRIJAVLJIVANJA I DOKUMENTACIJA ZA PRIJAVU	14
16. MONITORING I EVALUACIJA USPJEŠNOSTI	14
17. ZAKONSKI I INSTITUCIONALNI OKVIR	15

PROGRAM PODRŠKE ZA POJAČANJE VJEŠTINA U SEKTORU INFORMACIONO-KOMUNIKACIONIH TEHNOLOGIJA U CRNOJ GORI

Program podrške za jačanje vještina u sektoru informaciono-komunikacionih tehnologija (ICT) „Iskra“ (u daljem tekstu: **Program podrške**) osmišljen je kao strateška inicijativa potrebama tržišta rada u Crnoj Gori, globalnim tehnološkim trendovima, strategijom specijalizacije kao i strategijom digitalne transformacije. Program podrške omogućava mladima, zaposlenima i nezaposlenima, da steknu visokokvalitetna znanja i vještine u skladu s najvećom potražnjom, čime se podstiče ekonomski rast i povećava konkurentnost ICT sektora.

U cilju premošćavanja jaza između potrebnih i dostupnih ICT vještina u Crnoj Gori, planirati napredni program kojim bi bile obuhvaćene sve kategorije građana koji su zainteresirani za ICT sektor. Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, u saradnji sa Fondom Naučnotehnološkim parkom Crne Gore pokrenulo je inicijativu za izradu Analize vještina u ICT sektoru u novembru 2024. godine. Inicijativa je utemeljena na podacima koji su definisani Strategijom pametne specijalizacije i Strategijom digitalne transformacije Crne Gore, kao i ciljevima Refomske agende Crne Gore 2024-2027 u dijelu sektora „Rad i kapital“, Refomska mjera 3.1.1 „Rješavanje neusklađenosti na tržištu rada kroz zapošljavanje i povećavanje zapošljivosti diplomaca kroz praktičan rad, uključujući poslove u digitalnoj ekonomiji.

Program će biti finansiran iz sredstva obezbijeđenih posredstvom Programa ulaganja od značajnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore. Odlukom o izmjenama i dopunama Statuta Programa ulaganja, načinu i postupku izbora lica koje može steći crnogorsko državljanstvo, uslojima realizacije posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore“, Vlade Crne Gore od 30.12.2021. godine, svaki aplikant, u obavezi je podnijeti talog, položiti 100.000 Eura na escrow račun za razvoj inovacionog ekosistema u Crnoj Gori. 2022. godine, za vrijeme trajanja programa, potpisana su 432 escrow ugovora, čiji su signatari Fond za inovacije Crne Gore, a sa escrow računa **do današnjeg dana račun Fonda prenesena su sredstva u ukupnom iznosu od 31.000.000 eura.**

Glavni trendovi i stanje na tržištu

Prema podacima Svjetskog ekonomskog foruma (weforum.org), OECD-a (oecd.org) i LinkedIn Jobs Report (LinkedIn Jobs Report), ICT/IT sektor je jedan od najbrže rastućih na svjetskom tržištu. Ključne oblasti koje oblikuju tržište rada u narednoj deceniji su:

- Artificijalna inteligencija (AI) i mašinsko učenje
- Cyberbjednost i zaštita podataka
- Analiza velikih podataka i analitika
- Cloud rješenja i full-stack programiranje
- UX dizajn i optimizacija korisničkog iskustva

EU tržište trenutno bilježi deficit od 750.000 ICT/IT stručnjaka, prema podacima Evropske komisije (Digital Skills & Jobs Coalition). Na Zapadnom Balkanu, uključujući Crnu Goru, izazov ostaje u zadržavanju talenata i razvoju kvalifikovane radne snage.

3. Razvoj i kontekst Programa podrške

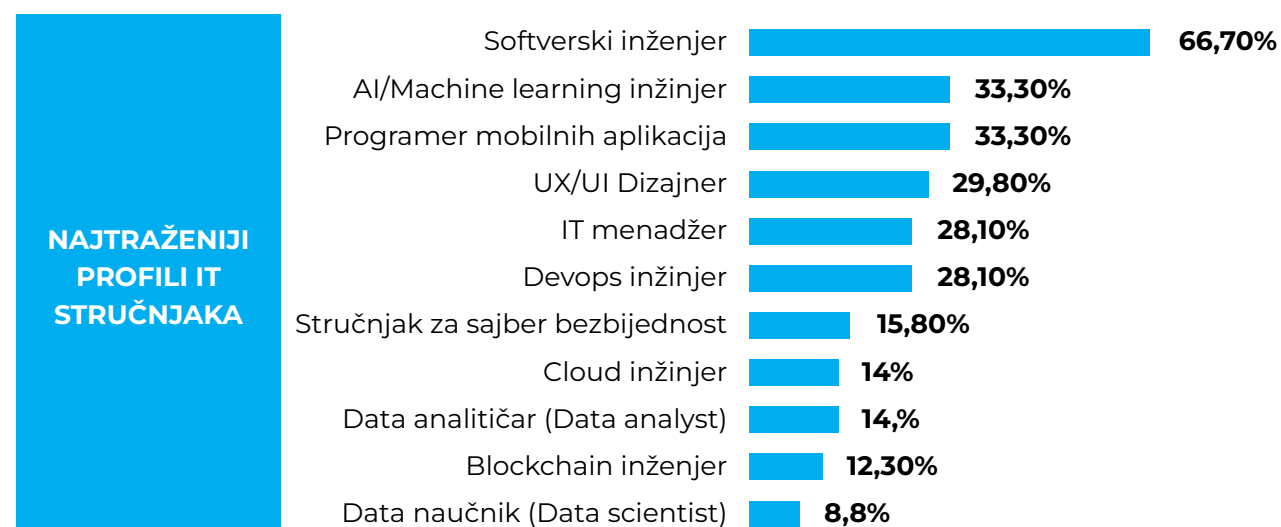
Inicijativu za izradu Analize o potrebnim vještinama u ICT sektoru u novembru 2024. godine pokrenulo je Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, u saradnji sa Fondom za inovacije i Naučno-tehnološkim parkom Crne Gore. Inicijativa je utemeljena na strateškim ciljevima koji su definisani Strategijom pametne specijalizacije i Strategijom digitalne transformacije Crne Gore, kao i ciljevima Refomske agende Crne Gore 2027-2024 u dijelu sektora „Razvoj ljudskog kapitala“, Reformska mjera 3.1.1 „Rješavanje neusklađenosti na tržištu rada kroz cjeloživotno učenje i povećavanje zapošljivosti diplomaca kroz praktičan rad, uključujući poslove u zelenoj i digitalnoj ekonomiji“.

Analiza je bila fokusirana na identifikaciju ključnih ICT vještina potrebnih na tržištu rada, u skladu sa globalnim trendovima u ICT industriji. Osnovni cilj je usklađivanje obrazovnih programa sa potrebama tržišta putem reforme obrazovnih kurikuluma, što uključuje kreiranje novih obrazovnih programa i podsticanje licenciranih organizatora obrazovanja za sprovođenje istih.

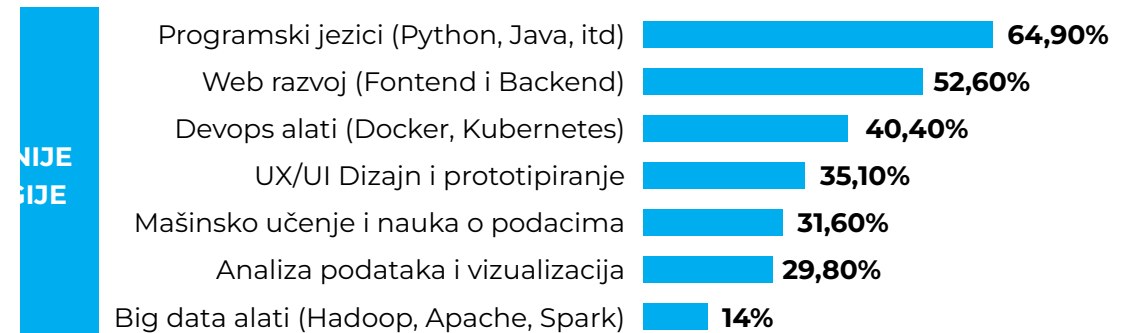
U decembru 2024. godine, na osnovu navedene Inicijative, Privredna Komora Crne Gore (PKCG) je sprovedla Analizu na uzorku od 57 (pedeset sedam) ICT kompanija. Analiza je urađena kako bi se identifikovali ključni izazovi i potrebe tržišta rada te uskladili programi obrazovanja sa zahtjevima industrije. Predmetnom Analizom utvrđen je značajan manjak kvalifikovanih stručnjaka u ICT sektoru. Analiza je pokazala da posebno deficitarno zanimanje predstavljaju softverski inženjeri, sa %73,7 ispitanika koji su istakli ovaj problem, dok se značajan nedostatak primećuje i za stručnjake u oblasti podataka i analitike (Data Analyst %63,2, Data Scientist %57,9), vještačke inteligencije i mašinskog učenja (AI/ML inženjer %86), dizajn i korisničko iskustvo (UX dizajner %75,4, UI dizajner %71,9), kao i u oblasti sajber bezbjednosti (specijalista za sajber bezbjednost %84,2).

Rezultati analize su predstavljani na okruglom stolu „IT zanimanja i obrazovni sistem: Povezivanje potreba tržišta i obrazovanja“ koji je organizovan u okviru inicijative Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Fonda za inovacije i Naučno-tehnološkog parka Crne Gore u PKCG u decembru 2024. godine.

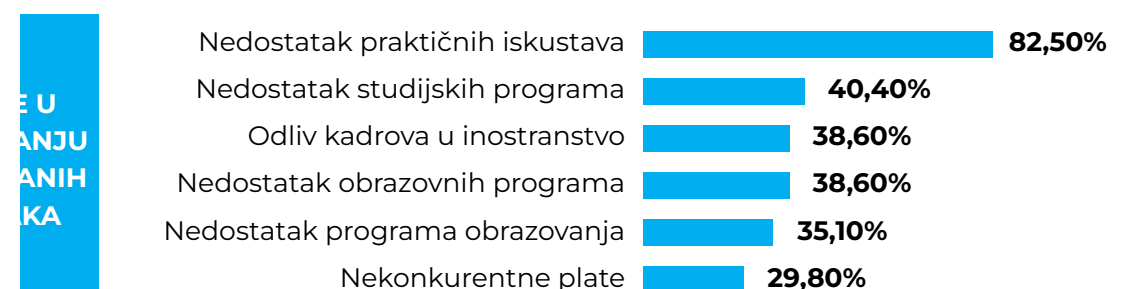
Rezultati Analize prikazani su u grafikonima.

Grafikon 1: Trenutno najtraženiji IT profili

Grafikon 2: Trenutno najtraženije tehnologije

Grafikon 3: Glavne prepreke na tržištu rada

	Razvoj softvera i aplikacija	Podaci i analitika	AI i ML
Kvalifikacije za posao	Softverski inženjer 73,7%	Data Analyst 63,2%	AI/ML inženjer 86%
	iOS/Android Developer 66,7%	Data Scientist 57,9%	Deep Learning Specialist 50,9%
	Backend Programmer 64,9%	BI analitičar 62,6%	NPL expert 42,1%

Grafikon 4: Procjena budućih potreba tržišta I

POTREBE TRŽIŠTA RADA U BUDUĆNOSTI II Preporuka za unaprjeđenje obrazovnog sistema	Sajber bezbjednost	Cloud i infrastruktura	Dizajn i korisničko iskustvo
	Cybersecurity Specialist 84,2%	Cloud Engineer 71,9%	UX dizajner 75,4%
	Penetration tester 49,1%	System Administrator 64,9%	UI dizjner 71,9%
	Analitičar sigurnosnih prijetnji 45,6%	Network Engineer 47,4%	Produkt dizajner 52,6%

Grafikon 5: Procjena budućih potreba tržišta II

POTREBE TRŽIŠTA RADA U BUDUĆNOSTI III Preporuka za unaprjeđenje obrazovnog sistema	Menadžment i koordinacija	Specijalizovana IT zanimanja	Digitalni marketing i e-trgovina
	IT projektni menadžer 78,9%	IoT stručnjak 54,4%	E-commerce stručnjak 63,2%
	IT menadžer 59,6%	Blockchain inženjer 43,9%	Specijalista za digitalnu analitiku 56,1%
	Scrum master 38,6%	AR/VR programer 35,1%	SEO/SEM specijalista 54,4%

Grafikon 6: Procjena budućih potreba tržišta III

Slične rezultate pokazala su i relevantna istraživanja na globanom nivou.

Crna Gora se suočava s nedostatkom IT kadrova, što direktno utiče na konkurentnost i digitalnu transformaciju privrede. Program podrške odgovara na ove izazove kroz:

- Povezivanje obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada;
- Smanjenje stope nezaposlenosti kroz ciljani razvoj kompetencija;
- Privlačenje investicija kroz povećanje dostupnosti kvalifikovane radne snage;
- Unapređenje digitalne pismenosti i inovacionih kapaciteta kompanija

Stoga je Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija iniciralo izradu Programa obrazovanja za razvoj IT vještina koji je usvojen od strane Nacionalnog savjeta za obrazovanje i koji podrazumijeva:

obrazovanja za sticanje ključne kompetencije primjena full-stack tehnologija za razvoj aplikacija;
obrazovanja za sticanje ključne kompetencije digitalna analitika i upravljanje podacima;
obrazovanja za sticanje ključne kompetencije dizajn i optimizacija korisničkog iskustva;
obrazovanja za sticanje ključne kompetencije obrada podataka i mašinsko učenje.

25. godine u prostorijama Naučno-tehnološkog parka održana je prezentacija usvojenih programa za razvoj IT vještina, pod nazivom „IT vještine za budućnost Crne Gore i mogućnosti“ na kojem su predstavljeni svi detalji u vezi pomenutog programa. Istom prilikom prisutnim istima su upoznati i svi organizatori obrazovanja odraslih u Crnoj Gori.

3.3.3. Institucionalni okvir

U okviru Programa podrške biće zadužen Fond za inovacije.

Fond za inovacije je nacionalna institucija posvećena podsticanju razvoja inovativnog preduzetništva i jačanju konkurentnosti privrednog i naučnog sektora. Njegova misija je pružanje podrške stvaranju novih poslovnih inicijativa i komercijalizaciji novih ideja, čime se doprinosi ekonomskoj konkurentnosti zemlje. U okviru ovog Programa podrške, Fond aktivno učestvuje obezbjeđujući finansijska sredstva. Ova uloga je u potpunosti usklađena sa njegovom vizijom da razvija instrumente podrške za efikasno upravljanje inovacionom politikom zasnovane na konceptu pametne specijalizacije, s ciljem stvaranja okruženja za rast i razvoj malih i srednjih preduzeća u ICT sektoru.

Program podrške omogućava razvoj kvalifikovane radne snage u oblasti tehnologija, povećanje konkurentnosti privrede, podsticanje inovacija, te stvaranje temelja za digitalnu transformaciju privrede. Kroz ciljane obuke, Fond će poslužiti kao katalizator povezivanja obrazovnog sistema i institucija koje kreiraju inovativne poslovne modele. Ovim Programom se jačava pozicija Fonda kao ključne tačke za razvoj inovacija u Crnoj Gori. U tom kontekstu, Program podrške omogućava građanima da steknu praktična znanja i stručne kompetencije kroz obrazovanje, pri čemu se oslanja na principe cjeloživotnog učenja i fleksibilnih obrazovnih puteva. Program podrške je usklađen sa Nacionalnim okvirom kvalifikacija i Evropskim kvalifikacionim okvirom, čime se osigurava prepoznatljivost i primjenjivost stečenih vještina na nacionalnom i međunarodnom nivou. Ovaj Program ima za cilj povećanje konkurentnosti privrede kroz radnu snagu, unapređenje zapošljivosti mladih i odraslih, te jačanje kapaciteta kroz dostupnost kvalifikovanih IT stručnjaka, što doprinosi ukupnoj digitalnoj transformaciji crnogorske privrede.

3.3.4. Program podrške

Program podrške je da se omogući učesnicima (zaposlenim i nezaposlenim licima) sticanje ključnih vještina koje će ih učiniti konkurentnijim na tržištu rada. Program podrške obuhvata razvoj ICT/IT sektora kroz obuku građana u oblastima koje doprinose tehnološkom razvoju i jačanju kapaciteta privrednih subjekata, posebno mikro, malih i srednjih preduzeća, kroz povećanje dostupnosti kvalifikovane radne snage.

Uloga nosioca Programa podrške

Uloga nosioca Programa podrške i odgovoran je za:

- primjenu opštih pravila Programa podrške;
- organiziranje Javnog poziva za realizaciju Programa podrške;
- pružanje podrške licenciranim Organizatorima obrazovanja odraslih kroz logističku i aktivnu asistenciju;
- provedbu monitoringa i evaluaciju sprovođenja Programa podrške;
- izradu Izvještaja o realizaciji Programa podrške;
- održavanje Programa podrške

Programa podrške je predstavljen na sjednici Savjeta za inovacije i pametnu specijalizaciju, a Odluku o Programu donijela je Vlada Crne Gore.

Provođenje Programa podrške

Program podrške će se sprovoditi u sljedećim koracima:

- organiziranje javnog poziva za Organizatore obrazovanja odraslih. Javni poziv će sadržati sve potrebne informacije,
- evaluaciju prijave na osnovu definisanih kriterijuma;
- potpisivanje Ugovora sa izabranim ponuđačima;
- realizaciju obuka kod licenciranih organizatora obrazovanja odraslih;
- praćenje i evaluaciju uspješnosti Programa podrške.

Pravila Programa podrške

Program podrške je namjenjen svim zaposlenim i nezaposlenim lica koja imaju crnogorsko državljanstvo i koju su navršili najmanje 18 godina.

Uslovi o kojima se govori u uslovima koje korisnici Programa moraju ispunjavati biće definisani Javnim

Pravila obrazovanja - Organizatori obrazovanja odraslih

Organizatori obrazovanja su organizatori obrazovanja licencirani od strane MPNI.

Uslovi o kojima se govori u uslovima koje pružaoci obrazovanja moraju ispunjavati biće definisani Javnim

Finansiranje Programa podrške

Ukupna sredstva za implementaciju prve faze Programa podrške je do 5.000.000,00 EUR (pet miliona) koja će biti precizno definisana Javnim pozivom na osnovu analize tržišta koje će biti u saradnji sa Zavodom za zapošljavanje koji sprovodi Pilot projekat za jačanje ICT vještina zaposlenih lica.

Pravila dvostrukog finansiranja

Pravilo dvostrukog finansiranja podrazumijeva da nije dozvoljeno dvostruko finansiranje Programa podrške iz državnog budžeta, programa Evropske Unije, međunarodnih fondova ili bilo kojih drugih finansijera ili donatora. Pojedinom podnosiocu prijave sredstva se mogu dodeliti samo jednom za svaku aktivnost ili djelovanje za Program podrške, a isti troškovi istovremeno ne mogu biti finansirani iz gore navedenih izvora, pri čemu se isto

odnosi i na Pružaoce obrazovanja – Organizatore obrazovanja odraslih. Stoga, Podnosioci prijava i Organizatori obrazovanja odraslih ne smiju tražiti/primiti sredstva iz drugih javnih izvora za troškove koji će im biti nadoknađeni u okviru prijavljenog i za finansiranje odabranog programa obuke.

IT oblasti u okviru kojih se mogu vršiti obuke su:

- Razvoj softvera i aplikacija
- Digitalna analitika i upravljanje podacima
- Obrada podataka i mašinsko učenje
- Dizajn i optimizacija korisničkog iskustva

12. Prihvatljive aktivnosti

Finansiranje obuka korisnicima u navedenim IT oblastima koje su organizovane i implementirane od strane licenciranih ustanova za obrazovanje odraslih u Crnoj Gori.

13. Opravdani troškovi

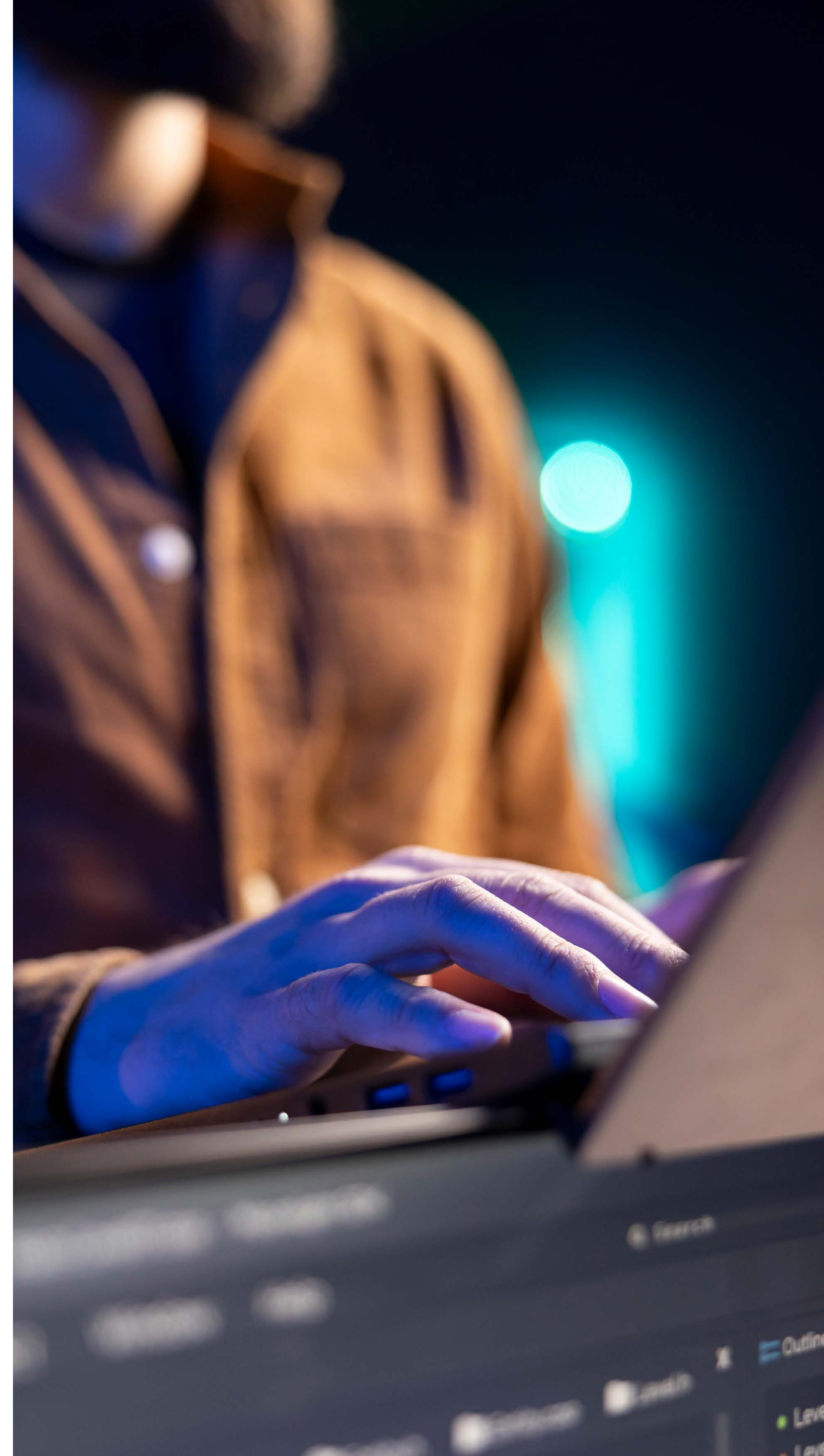
- Troškovi naknade za obuku – koji pokrivaju ukupnu cijenu programa obrazovanja organizovanih od strane licenciranih ustanova. Ovi troškovi obuhvataju teorijski i praktični dio obuke, uključujući upotrebu opreme, edukativnih materijala i ostalih resursa potrebnih za sprovođenje i praćenje obuke, u skladu sa Javnim pozivom.

14. Neopravdani troškovi

- Troškovi nevezani za cilj obuke - troškovi koji nisu direktno povezani s programom obrazovanja (npr. opšta edukacija koja nije u skladu s prioritetnim IT oblastima);
- Svi troškovi licenciranih ustanova za obrazovanje odraslih koji nijesu unaprijed odobreni od strane Fonda;
- Lični troškovi Korisnika Programa podrške - troškovi smještaja, ishrane i drugih dnevnih potreba Korisnika koji nisu predviđeni programom obrazovanja;
- Individualne kupovine opreme za rad, poput elektronskih uređaja ili softverske opreme (npr. telefona, ličnih laptopova);
- Kazne, naknade i porezi: plaćanje kazni, penala, sudskih troškova, ili kamatnih obaveza;
- Marketinški i promotivni troškovi Korisnika ili Organizatora obrazovanja odraslih, troškovi koji se odnose na promociju pojedinca ili ličnih projekata, a nisu predviđeni programom obrazovanja;
- Nepotvrđeni ili nenamjenski troškovi: bilo koji trošak koji nije jasno dokumentovan i opravdan i nije naveden u okviru prihvatljivih troškova. Troškovi za aktivnosti koje nisu unaprijed odobrene u okviru prijave za vaučer;
- Administrativni troškovi Korisnika: naknade za ličnu administraciju, poput izrade motivacionih pisama ili prikupljanja dokumenata za prijavu;
- Putni troškovi;
- Neprihvatljive obuke: troškovi nastali pohađanjem programa obrazovanja kod pravnih ili fizičkih lica koja nemaju licencu za rad izdatu od strane MPNI, za izvođenje programa obrazovanje odobrenih Javnim pozivom.

15. Način prijavljivanja i dokumentacija za prijavu

Način prijavljivanja i dokumentacija za prijavu, kao i sve druge relevantni informacije biće definisane u Javnom pozivu, u skladu sa Zakonom.

16. Monitoring i evaluacija uspješnosti

Monitoring i evaluacija Programa podrške predstavljaju ključne mehanizme za osiguranje kvaliteta i efikasnosti njegove implementacije. Ovaj proces omogućava kontinuirano praćenje ostvarenih rezultata, prepoznavanje izazova i usmjeravanje daljih unapređenja Programa podrške.

Ključne komponente monitoringa i evaluacije

a. Evidencija završenosti obuka

- Organizatori obrazovanja su obavezni da vode detaljnu evidenciju o svakom Korisniku, uključujući prisustvo, napredak i konačne rezultate obuke.
- Po završetku obuke, organizatori dostavljaju izvještaj Fondu sa brojem korisnika koji su uspješno završili obuku i stekli sertifikat.
- Ključni pokazatelj uspješnosti (KPI): Minimum 80% korisnika koji započnu Program podrške mora uspješno završiti obuku i steći sertifikat.

b. Anketiranje polaznika

- Nakon završetka obuke, svi korisnici popunjavaju evaluacione upitnike kako bi ocijenili kvalitet obuke, relevantnost sadržaja i kompetentnost predavača.
- Povratne informacije se analiziraju i koriste za poboljšanje Programa podrške u narednim ciklusima.

c. Praćenje zaposlenja korisnika Programa podrške

- Analize se sprovode u periodima od 6 i 12 mjeseci nakon završetka obuke kako bi se utvrdilo koliko korisnika je pronašlo zaposlenje u IT sektoru.
- KPI: Minimum 50% korisnika zaposlenih u IT sektoru u roku od 12 mjeseci.

d. Povratne informacije poslodavaca

- IT kompanije koje zaposle korisnike Programa podrške biće anketirane kako bi se procijenila primjenjivost stečenih vještina i relevantnost kurikuluma.
- Prikupljeni podaci će služiti za dalju optimizaciju obrazovnih programa u skladu sa potrebama tržišta rada.

e. Izvještavanje Fonda

- Fond je obavezan da dostavlja polugodišnje i godišnje izvještaje o napretku Programa podrške. Izvještaji uključuju:
- Broj prijavljenih korisnika Programa podrške i broj korisnika koji su uspješno završili obuku
- Procenat zaposlenih korisnika Programa podrške
- Rezultate anketa korisnika Programa podrške i poslodavaca
- Preporuke za unapređenje Programa podrške
- MPNI definiše standardizovani format izvještaja radi bolje usporedbe podataka između ciklusa Programa podrške.

f. Auditi i kontrole sprovođenja Programa podrške

- Fond zadržava pravo da periodično vrši reviziju implementacije Programa podrške, uključujući:
- Nenajavljene kontrole organizatora obrazovanja

- Provjeru evidencija prisustva i sertifikacija
- Evaluaciju sprovođenja ugovorenih obuka

g. Objavljivanje rezultata monitoringa

- Fond će pripremati godišnji izvještaj o uspješnosti Programa podrške, koji će sadržavati:
- Ključne metrike (broj obučanih, procenat zaposlenih, zadovoljstvo polaznika i poslodavaca)
- Identifikovane izazove i preporuke za unapređenje
- Analizu trendova u razvoju IT sektora
- Ovi podaci mogu se koristiti za integraciju Programa podrške u strategije obrazovanja i zapošljavanja.

17. Zakonski i institucionalni okvir

Usvajanje i sprovođenje Programa podrške za jačanje vještina u ICT sektoru u Crnoj Gori zasniva se na zakonodavnim, strateškim i institucionalnim osnovama definisanim nacionalnim i evropskim dokumentima. Ovaj pravni okvir obuhvata ključne zakone, strategije i institucije koje omogućavaju sistemsku podršku digitalnim vještinama i kompetencijama potrebnim za dalji razvoj ICT sektora.

Kada je u pitanju **zakonski okvir**, regulativa koja omogućava sprovođenje Programa podrške uključuje sljedeće:

- **Zakon o obrazovanju odraslih¹**, koji reguliše formalno i neformalno obrazovanje odraslih, uključujući programe prekvalifikacije, dokvalifikacije i stručnog usavršavanja.
- **Zakon o nacionalnim stručnim kvalifikacijama²**, koji omogućava priznavanje stručnih kvalifikacija i provjeru znanja vrednovanjem ranije stečenih znanja, nakon završenog programa obrazovanja.
- **Zakon o nacionalnom okviru kvalifikacija³**, koji promoviše cjeloživotno učenje, samim tim i obrazovanje odraslih kroz koncept iskazivanja kvalifikacija kroz ishode učenja, njihovo vrednovanje bez obzira na kontekst sticanja i prenosivost.
- **Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju⁴**, kojim se između ostalog, definiše gdje se može organizovati izvođenje procesa obrazovanja i učenja odraslih i licenciranje organizatora obrazovanja odraslih;
- **Novim zakonskim rjesenjima** kojima se uvodi koncept mikrokvalifikacija omogućava se brza i ciljana edukacija u ICT sektoru.
- **Zakon o inovacionoj djelatnosti⁵**.

Program podrške se oslanja na prioritete utvrđene sljedećim **strateškim okvirom**:

- **Strategija digitalne transformacije Crne Gore 2022-2026⁶**, koja prepoznaje jačanje digitalnih vještina kao ključni faktor za konkurentnost radne snage i razvoj privrede.
- **Strategija pametne specijalizacije Crne Gore (S3) 2019-2024⁷**, gdje je ICT sektor identifikovan kao jedan od strateških prioriteta i koja utvrđuje da su obrazovanje i obuka postojećih i

1 <https://wapi.gov.me/download/a8397da6-2642-4ca7-91f9-1c1676505012?version=1.0>

2 <https://wapi.gov.me/download/5df772ac-4de9-4aa2-9ba6-ea7186af55a5?version=1.0>

3 <https://wapi.gov.me/download/a5128d6d-5bd1-460b-94a2-7316961e07a9?version=1.0>

4 <https://www.gov.me/dokumenta/a5f6b50c-2d6f-475d-8d65-1e124d10b33e>

5 <https://wapi.gov.me/download/ddf86e99-a25f-4356-9aa2-ab69de819da2?version=1.0>

6 <https://www.gov.me/dokumenta/b70528ed-0bba-4140-a576-addab76998e4>

7 <https://www.gov.me/dokumenta/18205a91-1afc-4eb7-a5cb-8ad5bd0b7712>

budućih zaposlenih u ICT sektoru jedan od temelja održivosti i rasta, omogućujući uspješnu implementaciju ICT kao jednog od prioriteta.

- **Strategija digitalizacije obrazovnog sistema 2022-2027⁸**, koja predviđa unaprjeđenje digitalnih vještina učenika i nastavnika.
- **Strategija obrazovanja odraslih 2015-2025 i Godišnji plan obrazovanja odraslih za 2025. godinu⁹**, koja postavlja temelje za razvoj sistema cjeloživotnog učenja i osposobljavanja odraslih, s fokusom na unaprjeđenje kompetencija potrebnih za zapošljivost, socijalnu inkluziju i lični razvoj.

Program podrške je takođe u skladu sa:

- **Reformskom agendom Crne Gore u okviru Plana rasta za Zapadni Balkan¹⁰**, koja u Prioritetnoj oblasti 3: Razvoj ljudskih resursa, Reforma 3.1.1. posebno naglašava Rješavanje neusklađenosti na tržištu rada kroz cjeloživotno učenje i zapošljivosti diplomaca kroz praktičan rad, uključujući poslove u zelenoj i digitalnoj ekonomiji - obrazovanje odraslih u fokusu.
- **Programom „Digitalna Evropa” i mreže evropskih habova za digitalne inovacije (EDIH)**, čiji je cilj da se premosti jaz između istraživanja digitalnih tehnologija i njihove primjene na tržištu, te da podstaknu inicijative digitalne transformacije društva, privrede, s posebnim fokusom na mikro, mala i srednja preduzeća, i državnu upravu. Ključne aktivnosti Evropskog haba za digitalne inovacije su: testiranje proizvoda prije ulaganja, obuka i razvoj vještina, podrška za pronalaženje investicija, umrežavanje i pristup inovacionim ekosistemima.

8 <https://www.gov.me/dokumenta/39e9ae34-71a5-4dcb-bd41-7d884236584b>

9 [Godišnji plan obrazovanja odraslih za 2025. godinu](#)

10 <https://www.gov.me/dokumenta/2cc3baa0-65d6-4d97-a25c-fa171aa559b3>

